

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SZa/20/2015
Identifikačné číslo spisu:	1015201661
Dátum vydania rozhodnutia:	01.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1015201661.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: A. D. O. W., narodený dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom: W., Iracká republika, číslo náhradného cestovného dokladu: XXX, alias W. O., narodený dňa XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, bez cestovného alebo iného dokladu totožnosti, zastúpeného: Mgr. Jarmila Karak Vargová, advokát, Brečtanová 21, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky, Bitúnková 8, Nové Zámky, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. PPZ-HCP-BA12-265-011/2015-AV zo dňa 12.09.2015, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/100/2015-27 zo dňa 14.10.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/100/2015-27 zo dňa 14. októbra 2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA12-265-011/2015-AV zo dňa 12.09.2015, ktorým odporca podľa § 88 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) zaistil navrhovateľa dňom 12.09.2015 na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku skonštatoval, že preskúmané rozhodnutie odporcu je vecne správne, dôvodné a zákonné, preto je potrebné ho potvrdiť.

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci uviedol, že predmetná námietka nie je dôvodná. Podľa názoru súdu odporca v konaní dostatočným a zákonným spôsobom zistil stav veci - predovšetkým preukázateľne zistil ako a za akých okolností sa navrhovateľ dostal na slovenské územie, že v Maďarsku nepožiadaval o azyl, o ktorý nechce požiadať ani na Slovensku, že nedisponuje žiadnym relevantným dokladom totožnosti, že svoje finančné prostriedky nechce použiť na zabezpečenie pobytu na Slovensku a tiež, že v prípade svojho prepustenia ujde do Nemecka. Takto zistený stav veci bol dostatočným k tomu, aby odporca pristúpil k readmisii navrhovateľa podľa uzatvorenej readmisnej dohody.

Poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ videl nedostatočné zistenie stavu veci v tom, že odporca nezisťoval v konaní v akých podmienkach by sa nachádzal po jeho navrátení na maďarské územie. K uvedenému súd uviedol, že Maďarsko ako členský štát EÚ je automaticky považovaný za bezpečnú krajinu, pokiaľ sa nepreukáže opak. Navrhovateľ preukázanie tejto skutočnosti vidí však v ňom citovaných výňatkoch rozhodnutí ESLP, resp. rozhodnutia Správneho súdneho dvora Rakúska. K tejto jeho argumentácii súd považoval za potrebné poznamenať, že:

A) Sám navrhovateľ nijakým spôsobom nepreukázal, že by Maďarsko (vo vzťahu k realizácii readmisie navrhovateľa) nebolo bezpečnou krajinou.

B) Z obsahu citovaných výňatkoch rozhodnutí je zrejmé, že tieto rozhodnutia boli vydané v súvislosti s návratmi, realizovanými na základe nariadenia Dublin III. (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013), teda sa vzťahujú na iný návratový režim spočívajúci v konečnom dôsledku aj v tom, že umiestňovanie žiadateľov o azyl sa realizuje odlišne a aj v odlišných pobytových zariadeniach, ako sú zariadenia osôb, vrátených na základe vykonanej readmisie.

C) Nezanedbateľným faktom nedostatočnej argumentácie navrhovateľa v tomto smere je aj to, že navrhovateľ argumentoval iba výňatkami z rozhodnutí, ktorých citácie nemôžu byť z objektívnych dôvodov relevantnými. Navyše rozhodnutie súdneho orgánu iného štátu (v danom prípade Rakúska) je aplikovateľné iba v štáte súdu, ktorý ho vydal. Teda pre jeho interpretáciu na území Slovenskej republiky niet dôvodu.

Námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, resp. námietku, že navrhovateľ bol zaistený bez právneho dôvodu považoval prvostupňový súd za nedôvodnú. Zdôraznil, že bez akýchkoľvek pochybností bolo v konaní zistené, že navrhovateľ nedisponuje žiadnym dokladom, potrebným tak v zmysle zákona o pobyte cudzincov, ako aj v zmysle Kódexu schengenských hraníc na pobyt na Slovensku, a že na slovenské územie prišiel z Maďarska, pričom v žiadnom zo štátov, ktorými prechádzal (a teda ani v Maďarsku), nepožiadaval o poskytnutie medzinárodnej ochrany. Ak teda odporca začal konanie o jeho navrátenie do Maďarska v rámci uzatvorenej readmisnej dohody, jeho postup bol správny a zákonný. V rámci tohto readmisného konania odporca správne aplikoval ustanovenie § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov a navrhovateľa zaistil, pričom zaistenie navrhovateľa bolo vykonané dôvodne. Je faktom, že odporca v zmysle zákona o pobyte cudzincov (§ 88) nie je povinný v danom prípade navrhovateľa zaistiť, avšak zo zákona je povinný dodržiavať zákon a v tom zmysle slova aj uzatvorené medzinárodné zmluvy, vrátane zákonov EÚ (smernice, nariadenia). Nakoľko navrhovateľ nedisponuje žiadnym cestovným či iným dokladom totožnosti a ani relevantným povolením na pobyt (v zmysle zákona o pobyte cudzincov, resp. Kódexu schengenských hraníc), nemohol umožniť navrhovateľovi voľne sa pohybovať na území Slovenska, ktoré je súčasne schengenským priestorom. Návratová smernice v čl. 15 ods. 1 pripúšťa zaistenie cudzinca iba za predpokladu, že nemôžu byť v konkrétnom prípade uplatnené miernejšie donucovacie prostriedky (v danom prípade v zmysle zákona o pobyte cudzincov by takýmito prostriedkami bolo hlásenie pobytu, resp. zloženie kaucie) a že hrozí nebezpečenstvo skryvania sa, alebo vyhýbania sa príprave alebo uskutočneniu návratu. Ako to bolo vyššie uvedené, navrhovateľ nedisponuje žiadnymi cestovnými či osobnými dokladmi, teda mu voľný pobyt nemohol byť odporcom umožnený. Navyše nemal na Slovensku zabezpečený pobyt (hradenie ubytovania a potrieb s tým súvisiacich) a nebol ani ochotný na takéto zabezpečenie pobytu použiť svoje finančné prostriedky. Na Slovensku nechcel ostať a tu požiadať o azyl. Sám výslovne uviedol, že v prípade ak bude (v čase jeho predvedenia pred odporcu, teda v čase rozhodovania o jeho zaistení) prepustený, ujde do Nemecka. Tým jednoznačne a bez akýchkoľvek pochyb prezentoval naplnenie predpokladu, stanoveného v čl. 15 ods. 1 písm. a), b) Návratovej smernice. Takýmto zamýšľaným

konaním navrhovateľa by sa skrýval, resp. by sa vyhýbal, bránil procesu prípravy návratu alebo odsunu. K zaisteniu navrhovateľa teda došlo z dôvodu, ktorý pripúšťa jednak zákon o pobyte cudzincov, ako aj Návratová smernica. Odporca teda vzhľadom na zistený stav konania vec správne a v súlade so zákonom posúdil a v intenciách takéhoto posúdenia veci aj vydal napadnuté rozhodnutie.

Navrhovateľ zároveň poukázal, že pochádza zo Sýrie s tým, že osobám pochádzajúcim z tejto krajiny je štandardne poskytovaná medzinárodná ochrana. K tomu súd dodal, že navrhovateľ opakovane uviedol, že o azyl na Slovensku nežiada a ani požiadať nechce, teda táto argumentácia je irelevantnou, nakoľko nijakým spôsobom nesúvisí s prejednávanou vecou.

Navrhovateľ ďalej poznamenal, že odporca navrhol vykonanie readmisie na deň 21.09.2015, pričom ani ku dňu 24.09.2015 k jej faktickému vykonaniu nedošlo. Ako je zrejmé z obsahu spisu odporcu, príslušné maďarské orgány oznámením zo dňa 24.09.2015, ktoré bolo odporcovi doručené dňa 25.09.2015, resp. 28.09.2015 (teda po vydaní napadnutého rozhodnutia) odporcovi oznámili, že žiadosť o readmisiu navrhovateľa neakceptujú z dôvodu, že nebol preukázaný pobyt navrhovateľa na maďarskom území, resp. že na Slovensko prišiel z Maďarska. Táto skutočnosť však nič nemení na fakte, že predmetom tohto súdneho prieskumu je dôvodnosť a zákonnosť vydania napadnutého rozhodnutia o zaistení navrhovateľa - teda nie posúdenie, či počas trvania zaistenia nastali okolnosti, dôsledkom ktorých by bolo (následné) prepustenie navrhovateľa zo zaistenia. Súd však súčasne poukazuje aj na skutočnosť, že vzhľadom na označené oznámenie maďarských autorít zo dňa 24.09.2015 odporca opätovne 29.09.2015 požiadal Maďarsko o readmisiu navrhovateľa, pričom poukázal na skutočnosť, že všetky potrebné dokumenty (v zmysle čl. 6 Protokolu na vykonanie Readmisnej dohody) boli riadne maďarskej strane doručené. Súčasne tieto dokumenty opätovne pripojil k opakovanej žiadosti o readmisiu navrhovateľa na maďarské územie.

Nakoľko odporca dostatočným spôsobom zistil stav veci, pretože boli naplnené predpoklady readmisie navrhovateľa do Maďarska a v tejto súvislosti boli súčasne naplnené všetky predpoklady zaistenia navrhovateľa, v dôsledku čoho došlo k zaisteniu navrhovateľa na účel jeho vrátenia podľa readmisnej dohody, krajský súd dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako dôvodné, správne a zákonné.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ v celom rozsahu v zákonnej lehote odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia odporcu, a to z dôvodov, že správny orgán

1. nedostatočne zistil skutkový stav veci, keď nijako neskúmal možnosti vrátenia navrhovateľa s ohľadom na namietané porušovanie jeho základných práv a slobôd garantovaných mu čl. 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
2. vec nesprávne právne posúdil, keď iba na základe súhlasu Maďarskej republiky s readmisiou bez toho, aby si overil, či v prípade navrhovateľa je vrátenie možné (z hľadiska ochrany jeho základných práv), aplikoval ustanovenie § 88 ods. 1 písm. d) a navrhovateľa za týmto účelom zaistil.

Poznamenal, že podstata námietok voči zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu spočívala predovšetkým v nasledovných skutočnostiach:

- V súčasnosti neexistuje účel zaistenia; účelom zaistenia je/má byť vrátenie navrhovateľa do Maďarska na základe readmisnej dohody, pričom Maďarská republika si dlhodobo neplní svoje povinnosti vyplývajúce mu z medzinárodných zmlúv ohľadom ochrany základných práv a slobôd cudzincov.
- Navrhovateľ sa obáva systematického porušovania svojich základných práv
- Navrhovateľa nemožno vrátiť do Maďarskej republiky bez dôslednej znalosti pomerov, v akých sa bude navrhovateľ nachádzať a či tento nebude objektom reťazových návratov do krajiny, ktorá nedodržiava princípy zákazu non-refoulement.

Navrhovateľ vyzdvihol, že otázka jeho postavenia v krajine, kam má byť vrátený, je dôležitá a

rozhodujúca pre určenie, či existuje alebo neexistuje účel zaistenia.

Namietal záver prvostupňového súdu, že nebolo povinnosťou odporcu skúmať situáciu v Maďarskej republike, nakoľko táto krajina sa z dôvodu členstva v EÚ považuje automaticky za bezpečnú krajinu, pokiaľ sa nepreukáže opak a navrhovateľ podľa názoru súdu opak nepreukázal. Poznamenal, že pokiaľ krajský súd nepovažoval dôkazy, ktoré predložil do konania za spôsobilé spochybniť správnosť záveru odporcu o existencii dôvodov zaistenia, len preto, lebo tieto sa týkali návratov v rámci dublínskeho konania (konanie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 604/2013), prípadne tieto sa týkali iného štátu, pochybil. Nemohol sám riadne zistiť skutkový stav veci, a tak pripustil stav, kedy fakticky žiadny orgán (predovšetkým však odporca) neskúmal, či obavy navrhovateľa smerujúce k pochybnostiam ohľadom dodržiavania základných práv a slobôd sú alebo nie sú oprávnené.

Zdôraznil, že teraz nevie, čo ho v prípade návratu do Maďarska čaká, má obavy z prístupu maďarských štátnych orgánov. Tieto obavy má podložené správami, ktoré krajský súd nezobral do úvahy. Namietal preto nedostatočné vysporiadanie sa s otázkou efektívnosti a účelnosti zaistenia ako základného predpokladu na zaistenie navrhovateľa zo strany krajského súdu.

Navrhovateľ v odvolaní ďalej poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR týkajúce sa zaistení za účelom administratívneho vyhostenia, v ktorých Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010, z ktorého vyplynulo, že konanie o zaistení, ktorého sa týkala prejednávaná sťažnosť a konanie o vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé či izolované. Uvedené konštatovanie podľa ústavného súdu vyplýva zo samotného účelu zaistenia, ktorým bolo v danom prípade výkon administratívneho vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhost'ovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnutné tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody. V zásade tu platí úplne tradičný koncept nevyhnutnosti v zmysle hľadania menej závažného zásahu do základných slobôd. Výnimkou je situácia, ak samo vnútroštátne právo zakotvuje podmienku nevyhnutnosti. Vtedy sa z pohľadu EŠLP posudzuje nevyhnutnosť v rámci posúdenia zákonnosti zaistenia. Slovenská právna úprava požiadavku nevyhnutnosti neupravuje, preto tento prvok nie je potrebné takto skúmať. V tomto zmysle nie je podľa ústavného súdu správny argument sťažovateľa nevyhnutnosťou. To však neznamená, že zaistenie môže byť svojvoľné. Jeho limitom je práve naplnenie účelu, a to reálnosť vyhostenia, vyhostiteľnosť cudzinca, pričom konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Podľa ústavného súdu obmedzenie osobnej slobody je viazané na účel zaistenia. Medzi zaistením a jeho účelom je úzka súvislosť, i keď definitívny záver týkajúci sa vyhostenia padne v inom konaní, súd nemôže ani pri rozhodovaní o zaistení ignorovať zjavné fakty, ktoré bránia vyhosteniu.

Navrhovateľ považoval za zrejmé, že v jeho prípade existujú fakty brániace vráteniu cudzinca do Maďarskej republiky. Požiadavka na ich zohľadnenie je v prípade navrhovateľa o to naliehavejšia, že o prípustnosti vrátenie nerozhoduje iný orgán v inom konaní, ale práve odporca v rámci konania o readmisii. Vyjadril názor, že odporca sa v konaní musí zaujímať o prípadné hrozby porušenia povinnosti štátu garantovať základné práva a slobody, obzvlášť pokiaľ tieto sú namietané a ich existencia v rámci konania preukazovaná. Mal za preukázané, že krajský súd porušil svoju povinnosť riadne zistiť skutkový stav, keď nebral do úvahy do konania predkladané dôkazy.

Dodal, že zaistenie sa vždy uskutočňuje na čo najkratšie obdobie, trvá, len pokiaľ prebiehajú prípravy na odsun, a vykonáva sa s náležitou starostlivosťou.

Podľa názoru navrhovateľa je odporca povinný skúmať existenciu možnosti vrátenia do krajiny, kam má byť navrhovateľ vrátený, a to aj s ohľadom na dodržiavanie jeho základných práv. Pokiaľ tak neurobil, pochybil a rovnako pochybil aj prvostupňový súd, ktorý konštatoval zákonnosť takéhoto postupu. Zaistenie cudzinca znamená obmedzenie alebo dokonca v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a

spôsobe zaistenia zbavenie jeho slobody. Ide teda o veľmi citelný zásah do jedného z najvýznamnejších práv jednotlivca. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov alebo predovšetkým Ústavným poriadkom SR.

Akékoľvek zaistenie musí trvať čo najkratšiu dobu a iba dovtedy, pokiaľ sú s náležitou starostlivosťou učené úkony smerujúce k vyhosteniu (vráteniu). Pokiaľ sa ukáže, že reálny predpoklad pre vyhostenie alebo vrátenie prestal z právnych alebo iných dôvodov existovať alebo prestali existovať podmienky uvedené v ods. 1, stráca zaistenie odôvodnenie a dotyčná osoba musí byť bezodkladne prepustená (čl. 15 ods. 4 smernice 2008/115/ES).

Skonštatoval, že krajský súd sa pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia dopustil pochybení uvedených vyššie, preto považoval rozsudok krajského súdu za nesprávny a žiadal najvyšší súd, aby tento zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a súčasne žiadal, aby bol bezodkladne prepustený zo zaistenia.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca sa k odvolaniu vyjadril v podaní zo dňa 18.11.2015. K námietkam navrhovateľa o tom, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp. súd neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonával navrhnuté dôkazy uviedol, že už vo vyjadrení k opravnému prostriedku navrhovateľa uviedol, že tento bol dňa 11.09.2015 kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia PZ Štúrovo v katastri obci Štúrovo, okres Nové Zámky, Slovenská republika, kde sa pokúšal zastavovať okolo prechádzajúceho vozidla. Pri kontrole nevedel na vyžiadanie hliadky preukázať svoju totožnosť ani oprávnenosť pobytu na území Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu bol predvedený na Obvodné oddelenie PZ Štúrovo a následne odovzdaný príslušnému Oddeleniu cudzineckej polície PZ, ktorým bol odporca. Ďalším šetrením bolo zistené, že cudzinec nelegálne vstúpil z územia Maďarska na územie Slovenskej republiky a z toho dôvodu začal odporca konanie o readmisii občana tretieho štátu v zmysle článku 4 ods. 1 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o readmisii osôb na spoločnej hranici. Navrhovateľ bol podľa § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov na základe začatého konania o readmisii podľa medzinárodnej zmluvy do Maďarska zaistený dňom 12.09.2015 na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy.

K tvrdeniu právnej zástupkyne, že v prípade navrhovateľa ide o štátneho príslušníka Sýrie, ktorým je podľa jej názoru udeľovaná medzinárodná ochrana odporca uviedol, že napriek tomu, že navrhovateľ počas svojej cesty z domovskej krajiny nelegálne vstúpil do minimálne dvoch krajín Schengenského priestoru, ani v jednej z tých bezpečných krajín nepožiadaval o medzinárodnú ochranu a o udelenie azylu.

Dňa 04.11.2015 bolo odporcovi z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov doručené oznámenie, že dňa 04.11.2015 bol do ÚPZC Medveďov doručený prostredníctvom IOM náhradný cestovný doklad pre navrhovateľa. Na základe informácie uvedenej v tomto doklade vyšli najavo skutočnosti, že skutočná identita navrhovateľa je: A. D. O. W., narodený dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom: W., Iracká republika, číslo náhradného cestovného dokladu: XXX.

Na základe zistených skutočností je zrejmé, že navrhovateľ zneužil cudziu identitu W. O., narodený dňa XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, aby mu bola udelená medzinárodná ochrana, nakoľko sa tak ako aj jeho právna zástupkyňa mylne domnieval, že štátnym príslušníkom Sýrie je automaticky udeľovaná medzinárodná ochrana.

Ďalej oznámil, že šetrením boli zistené nové skutočnosti a to, že A. D. O. W., narodený dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom: W., Iracká republika alias W. O., narodený dňa XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika uviedol dobrovoľne svoju pravú identitu a dňa 27.10.2015 bol zaregistrovaný do programu Assisted Voluntary Return and Reintegration (AVRR). Menovaný cudzinec dňa 13.11.2015 dobrovoľne vycestoval z územia Slovenskej republiky. Dobrovoľný návrat cudzinca do

krajiny pôvodu realizovala Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM).

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Oporca rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA12-265-011/2015-AV zo dňa 12.09.2015 rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov dňom 12.09.2015 do doby zrealizovania odovzdania v rámci Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o readmisii osôb na spoločnej hranici, najdlhšie však do 12.12.2015 na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy a v zmysle § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov ho umiestnil v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ bol dňa 11.09.2015 kontrolovaný v meste Štúrovo, kde nevedel hodnoverne preukázať svoju totožnosť, preto bol predvedený na Obvodné Oddelenie Policajného zboru Štúrovo, z ktorého bol odovzdaný odporcovi na ďalšie konanie.

Lustráciou v informačných systémoch Policajného zboru bolo zistené, že navrhovateľ na území Slovenskej republiky nemá udelené žiadne povolenie na pobyt (trvalý, prechodný resp. tolerovaný) ani iné právo na pobyt. Z vyjadrenia navrhovateľa mal odporca za preukázané, že na územie Slovenskej republiky vstúpil z Maďarska cez most ponad rieku Dunaj dňa 11.09.2015. U navrhovateľa tak vzniklo podozrenie, že sa dopustil priestupku v zmysle § 118 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov tým, že má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt, pričom na územie Slovenskej republiky vstúpil nelegálne z územia Maďarska bez víza alebo povolenia na pobyt, ktoré by ho oprávňovali na vstup a pobyt.

Oporca skonštatoval, že navrhovateľ nie je oslobodený od vízovej povinnosti v zmysle zákona o pobyte cudzincov a v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 539/2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc). V prípade legálneho vstupu a pobytu na územie Slovenskej republiky musí účastník konania spĺňať vyššie uvedené podmienky, t. j. mať pri sebe platný cestovný doklad opatrený platným vízom oprávňujúcim na vstup na územie Slovenskej republiky.

Dňa 12.09.2015 po predvedení na správny orgán bola s navrhovateľom v zmysle § 22 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) spísaná zápisnica o podaní vyjadrenia č. PPZ-HCP-BA12-265-009/2015-AV, kde navrhovateľ uviedol, že príbratému tlmočníkovi rozumie a súhlasí s tlmočením. Ďalej uviedol, že z domovskej krajiny vycestoval pred dvoma mesiacmi spolu s 2 kamarátmi. Zo Sýrie odišli do Turecka, kde boli približne 20 dní v meste Istanbul, kde sa nakontaktoval na prevádzkača, ktorý ho na člne preplavil na Grécky ostrov. Na tomto ostrove bol kontrolovaný policajťmi, ktorí mu následne zosnímali odtlačky. V Grécku bol 2 týždne. Potom spolu s ďalšími Sýrčanmi vycestoval nelegálne cez Macedónsko do Srbska a následne do Maďarska. Cestoval autobusmi, vlakmi a pešo za pomoci prevádzkačov. V Srbsku bol taktiež kontrolovaný policajťmi, avšak bez ďalšieho procesu bol pustený. Srbsko-maďarské hranice prešiel po vlakovej koľaji. Po prekročení Srbsko-maďarskej hranice dňa 09.09.2015 bol kontrolovaný maďarskými policajťmi. Podľa vyjadrenia navrhovateľa policajti zisťovali a zapisovali jeho meno, údaje a následne mu dali podpísať dokumenty a spolu s ostatnými cudzincami bol umiestnený v stanoch v blízkosti Srbsko-maďarských hraníc. Včera v skorých ranných hodinách z tohto miesta ušiel s úmyslom dostať sa cez Rakúsko do Nemecka. Vo večerných hodinách prešiel podľa vyjadrenia navrhovateľa hranice z Maďarska cez most ponad veľkú rieku. Myslel si, že sa nachádza v Rakúsku. Počas zastavovania áut, s ktorými sa chcel odviezť na hranice s Nemeckom, bol kontrolovaný policajnou hliadkou, ktorá ho predviedla na policajné oddelenie. Až na tomto oddelení sa dozvedel, že sa nachádza na území Slovenskej republiky a nie v Rakúsku. Podľa jeho vyjadrenia na územie Slovenska prišiel z územia Maďarska.

Na základe zistených skutočností, boli po spísaní zápisnice o podaní vyjadrenia navrhovateľa, zhromaždení ďalších dôkazov a preštudovaní všetkých podporných a získaných podkladov a dokumentov, kontaktované štátne orgány Maďarska so žiadosťou o prijatie navrhovateľa v zmysle Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o readmisii osôb na spoločnej hranici, pretože navrhovateľ dokázateľne vstúpil na územie Slovenskej republiky neoprávnene z územia Maďarska pešo cez most ponad rieku Dunaj. Odovzdanie navrhovateľa sa navrhlo na deň 21.09.2015 o 11:00 hod. na Spoločnom kontaktnom pracovisku Čunovo - Rajka, Maďarsko, pričom deň 12.09.2015 považuje odporca za deň začiatku výkonu readmisie do Maďarska podľa medzinárodnej zmluvy.

Následne odporca skonštatoval, že boli splnené podmienky § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, pretože navrhovateľ má neoprávnený pobyt na území Slovenskej republiky z dôvodu, že sa na jej území zdržiava v rozpore so zákonom o pobyte cudzincov, osobitným predpisom alebo medzinárodnou zmluvou.

Nakoľko bolo zistené, že navrhovateľ neoprávnene vstúpil na územie Slovenskej republiky z územia Maďarska dňa 11.09.2015, začal príslušný správny orgán Slovenskej republiky vo veciach readmisného konania konanie o jeho vrátení na územie Maďarska podľa medzinárodnej zmluvy, čím došlo k splneniu podmienky na zaistenie účastníka konania v zmysle § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov.

Odporca začal dňa 12.09.2015 správne konanie vo veci zaistenia navrhovateľa v zmysle § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, s ktorým bol oboznámený. S poukazom na § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov uviedol, že v uvedenom prípade je medzinárodnou zmluvou Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o readmisii osôb na spoločnej hranici č. 30/2004 Z. z. a zhromaždil dostatočné dôkazy a podklady, na základe ktorých bolo zistené, že navrhovateľ má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt.

V súlade s ustanovením § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov stanovil odporca dĺžku zaistenia do doby riadneho odovzdania navrhovateľa v rámci readmisie na územie Maďarska, najdlhšie však do dňa 12.12.2015. Uvedená doba zaistenia je podľa jeho názoru nevyhnutná a oprávnená na vykonanie úkonu vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy. Počas uvedenej doby v spolupráci s inými útvarmi Policajného zboru vykoná všetky dostupné úkony smerujúce k zabezpečeniu odovzdania navrhovateľa na územie Maďarska. Dodal, že doba zaistenia, ktorá je esenciálnou zložkou inštitútu zaistenia sa môže skrátiť, pričom presná doba zaistenia sa nedá konkrétne a taxatívne určiť, pretože závisí od viacerých faktorov, ako je aj zabezpečenie a vybavenie všetkých náležitostí potrebných k reálnemu fyzickému odovzdaniu navrhovateľa na územie Maďarska. Počas celej doby zaistenia však bude postupovať v zmysle ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov a skúmať, či trvá účel zaistenia.

Odporca poznamenal, že sa zaoberal aj vyššie uvedenou podmienkou pre zaistenie navrhovateľa s tým, že tento bol oboznámený, že musí opustiť územie Slovenskej republiky a musí byť vrátený do krajiny posledného pobytu, ktorou je Maďarsko. Mal za to, že žiadne závažné dôvody nebránia tomu, aby výkon odovzdania v rámci readmisie do Maďarska nebol zrealizovaný a možný.

Skonštatoval, že pri stanovení dĺžky doby zaistenia určil konkrétnu dobu času zaistenia. Ďalej uviedol, že zaistenie navrhovateľa je účelné, pretože tento je osobou, ktorá nelegálne prekročila štátnu hranicu z Maďarska na územie Slovenskej republiky, pričom chcel pokračovať v ceste aj do iného štátu Únie. Dodal, že účelnosť spočíva v riadnom a bezproblémovom odovzdaní navrhovateľa zmluvnej strane.

Zdôraznil, že z dôvodu, ak by nebol navrhovateľ zaistený, pokračoval by do iných krajín Únie taktiež nelegálne, ako to mal v úmysle a nebolo by možné riadne odovzdanie, ktorého čas závisí od vyjadrenia zmluvnej strany. Do uvedenej doby je preto potrebné zaistenie, ktoré odporcovi priamo vyplýva zo zákona o pobyte cudzincov a je potrebné z dôvodu, že odovzdanie prebieha prostredníctvom Policajného zboru a nie zo slobody.

Odporca poukázal na to, že môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť

podľa § 89 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov povinnosť hlásenia pobytu, alebo podľa § 89 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov povinnosť zložiť peňažnú záruku. Odporca sa zaoberal aj týmito alternatívami, pričom navrhovateľ nespĺnil podmienku podľa § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, pretože sa v zápisnici spísanej pred správnym orgánom č. PPZ-HCP-BA12-265-009/2015-AV vyjadril, že za jeho finančné prostriedky si nie je ochotný zabezpečiť pobyt na území Slovenskej republiky a taktiež sa v predmetnej zápisnici vyjadril, že neostane na území Slovenskej republiky, ale cez Rakúsko utečie do Spolkovej republiky Nemecko. Taktiež z doterajšieho spôsobu života bolo odporcovi zrejmé, že navrhovateľ nie je schopný si zabezpečiť primeranú nehnuteľnosť na bývanie, prípadne primerané ubytovanie počas pobytu na území Slovenskej republiky a finančné prostriedky na pokrytie pobytu. Vyjadril názor, že existuje reálne riziko, že sa navrhovateľ bude naďalej skrývať v členských štátoch u svojich príbuzných, alebo priateľov, resp. pokračovať po krajinách Únie, pretože ako uviedol, nechce ostať žiť na území Slovenskej republiky, nie je držiteľom oprávnenia na pobyt, alebo sa bude skrývať v komunite svojich krajanov, pričom miesto jeho pobytu nebude správnomu orgánu známe (účastník konania sa vyjadril, že chcel vycestovať na územie iného členského štátu a nemienil zotrvať na území Slovenskej republiky, ktorou len tranzitoval), keďže nemá na území Slovenskej republiky povolený pobyt ani zabezpečené ubytovanie.

Pri zaoberaní sa alternatívami sa odporca opierať o správnu úvahu a o skutočnosť, že navrhovateľ je bez dostatočných finančných prostriedkov, nevie si zabezpečiť vhodné ubytovanie, čo by mohlo mať za následok ujmu navrhovateľovi na verejný poriadok a zdravie. Bez uvedených základných potrieb a finančných prostriedkov sa navrhovateľ môže dostať do stavu núdze, či už sociálnej, hmotnej, finančnej alebo aj protiprávnej, čo nebude prosievať bitiu a životu navrhovateľa na území Slovenskej republiky, preto má byť navrhovateľ bez zbytočného odkladu odovzdaný do štátu, odkiaľ pricestoval, teda do Maďarska s tým, že odovzdanie je navrhnuté na deň 21.09.2015 o 11:00 h.

Z vyjadrení navrhovateľa a na základe zistených skutočností správneho orgánu počas konania považoval odporca za nepochybné, že nemohol konať v zmysle § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov.

Počas konania o zaistení navrhovateľa sa odporca zaoberal aj otázkou rešpektovania súkromného a rodinného života navrhovateľa v zmysle čl. 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách uverejneného v Zbierke zákonov č. 209/1992 Zb. a č. 102/1999 Z. z. (ďalej len „Dohovor“). Odporca uviedol, že práva navrhovateľa vyplývajúce z čl. 8 ods. 1 Dohovoru neupiera a plne ich rešpektuje. Navrhovateľ však nemá na území Slovenskej republiky žiadnu blízku rodinu, žiadne záväzky, nemá k nej žiadne väzby, ani relevantné dôvody na zotrvanie na jej území.

Poznamenal, že v zmysle Dohovoru, čl. 5 ods. 1 písm. f) má každý právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem zákonného zatknutia, alebo iného pozbavenia slobody osoby, aby sa zabránilo jeho nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vydaní.

Odporca skonštatoval, že vzhľadom k prebiehajúcemu konaniu o zaistení na účel jeho vrátenia v zmysle medzinárodnej zmluvy, je zaistenie v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru.

K výkonu odovzdania navrhovateľa v zmysle readmisnej dohody na územie Maďarska priamo slúži inštitút zaistenia, aby mohol byť po preštudovaní podporných dokumentov orgánom Maďarska a kladným stanoviskom k prevzatíu aj odovzdaný.

V zmysle čl. 4 odseku 1 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o readmisii osôb na spoločnej hranici navrhol odporca dňa 12.09.2015 začatie readmisie, ktoré bolo doručené príslušným orgánom Maďarska elektronickou poštou na príslušnú adresu.

Počas konania sa odporca zaoberal a bral do úvahy aj Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo dňa 16.12.2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu

štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území. Poznamenal, že so zaisteným navrhovateľom sa zaobchádza humánne a dôstojne a rešpektujú sa jeho základné práva v súlade s medzinárodným a vnútroštátnym právom a sú taktiež dodržiavané zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie.

Uviedol, že preskúmal okolnosti veci a zistil, že sú splnené podmienky § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, preto bolo potrebné rozhodnúť tak o zaistení navrhovateľa.

Dodal, že pred vydaním predmetného rozhodnutia bol navrhovateľovi predložený spisový materiál vedený pod č. PPZ-HCP-BA12-265/2015-AV, ktorý tvorí podklady pre vydanie uvedeného rozhodnutia a bol poučený o jeho práve podľa § 33 správneho poriadku v znení neskorších predpisov. Na základe uvedeného bola s navrhovateľom spísaná zápisnica o podaní vyjadrenia č. PPZ-HCP-BA12-265-010/2015-A V zo dňa 12.09.2015, v ktorej sa vyjadril, že k podkladom rozhodnutia sa nevyjadruje, svoje právo nevyužíva a nežiada o ich doplnenie. Navrhovateľ v zmysle § 77 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov nepožiadaval prostredníctvom správneho orgánu o právne zastúpenie. Navrhovateľ rovnako odmietol možnosti bezodkladne vyrozumiť zastupiteľský úrad, ktorého je štátnym občanom, o vyrozumení blízkej osoby alebo právneho zástupcu a bol poučený o možnosti požiadať o možnosti kontaktovať mimovládne organizácie.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 1. decembra 2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa 88 ods. 1 písm. d/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či odvolacie námietky odporcu sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 OSP sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 OSP).

Podľa § 88 ods. 1 písm. d/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy, ak neoprávnene prekročil vonkajšiu hranicu alebo má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt.

Odvolacie námietky navrhovateľa, ktorý sa domáhal zrušenia rozhodnutia odporcu, z dôvodu, že odporca nedostatočne zistil skutkový stav veci, keď nijako neskúmal možnosti vrátenia navrhovateľa s ohľadom na namietané porušovanie jeho základných práv a slobôd garantovaných mu čl. 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a vec nesprávne právne posúdil, keď iba na základe súhlasu Maďarskej republiky s readmisiou bez toho, aby si overil, či v prípade navrhovateľa je vrátenie možné, vyhodnotil odvolací súd za nedôvodné.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že odporca v konaní dostatočným a zákonným

spôsobom zistil stav veci - predovšetkým preukázateľne zistil ako a za akých okolností sa navrhovateľ dostal na slovenské územie, že v Maďarsku nepožiadaval o azyl, o ktorý nechce požiadať ani na Slovensku, že nedisponuje žiadnym relevantným dokladom totožnosti, že svoje finančné prostriedky nechce použiť na zabezpečenie pobytu na Slovensku a tiež, že v prípade svojho prepustenia ujde do Nemecka. Odporca podľa odvolacieho súdu zhromaždil dostatočné dôkazy a podklady, na základe ktorých bolo zistené, že navrhovateľ má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt.

Takto zistený stav veci bol aj podľa odvolacieho súdu dostatočným k tomu, aby odporca pristúpil k readmisii navrhovateľa podľa uzatvorenej readmisnej dohody.

Nakoľko bolo zistené, že navrhovateľ neoprávnene vstúpil na územie Slovenskej republiky z územia Maďarska dňa 11.09.2015, začal príslušný správny orgán Slovenskej republiky vo veciach readmisného konania konanie o jeho vrátení na územie Maďarska podľa medzinárodnej zmluvy, čím došlo k splneniu podmienky na zaistenie účastníka konania v zmysle § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že odvolacia námietka týkajúca sa nedostatočne zisteného stavu veci nemohla byť vyhodnotená za dôvodnú, pretože rozsah zistenia stavu veci je primárne závislý od skutočností, ktoré cudzinec vo veciach readmisného konania o jeho vrátení na územie inej krajiny podľa medzinárodnej zmluvy uvedie vrátane údajov o svojej identite, krajine svojho pôvodu a dôvodoch svojho nepovoleného pobytu na území krajiny, ktorá konanie vedie.

Vô svetle zistenia, že navrhovateľ v administratívnom ako aj v súdnom konaní vystupoval pod falošnou identitou W. O., nar. XX.XX.XXXX., štátna príslušnosť Sýrska arabská republika s cieľom dosiahnutia poskytnutia medzinárodnej ochrany, bolo potrebné posudzovať aj odvolacie námietky navrhovateľa a hoci podstatná skutočnosť, že skutočná identita navrhovateľa je: A. D. O. W., narodený dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom: W., Iracká republika a že navrhovateľ dňa 13.11.2015 dobrovoľne vycestoval z územia Slovenskej republiky vyšla najavo až po rozhodnutí odporcu ako aj krajského súdu, táto skutočnosť podľa odvolacieho súdu od základu mení celú dôkaznú situáciu a odporcovi nebolo možné v žiadnom prípade vyčítať, že nedostatočne zistil skutkový stav, pretože na jeho zistení sa podieľal uvedením odporcu do omylu samotný navrhovateľ.

Logicky svojím konaním - uvedením nepravdej identity a inej krajiny pôvodu spochybnil argumentačnú schopnosť svojich odvolacích dôvodov vrátane námietky nesprávneho právneho posúdenia a preto jeho odvolacie dôvody nemohli mať za následok zmenu rozsudku krajského súdu a zrušenie rozhodnutia odporcu ako sa navrhovateľ domáhal.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 219 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ako neúspešnému účastníkovi konania, trovy odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.